

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. Ex quibus rebus desumi debeat quarta funeralis Parochiæ præstanda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

207

564 *Tract. in Lib. III. Decretal. Questio XXVIII.*

num fuisse confirmatum 27. Januar. 1546. ut refert Barbofa p. 3. *de offic. & potest. Episcopi, allegat. 86. n. 19.* Not. 2. inter privilegia eximentia certos ordines Regulares à solutione quartæ, esse privilegium Julii II. concessum Minimis de an. 1506. & aliud ejusdem Pontificis concessum Minoribus de observantia anno 1511. sui Pontificatus 8. & aliud Pauli III. concessum Minoribus anno 1544. & postremo aliud Pauli IV. concessum Ordini Prædicatorum an. 1556. quæ per extensum refert Archangelus Caracia de quarta funeralium, cap. 1. sic Barbof. cit. n. 17. Not. 3. Monasterio Regularium, cum quo de quarta solvenda contendeat Decanus Licienfis (ut refert Barbof. cit.) per communicationem concessa esse à Paulo IV. & Gregorio XIV. omnia privilegia illorum Regularium, de quibus not. 2. consequenter etiam privilegium illos eximens à solutione quartæ.

2452 Not. 4. in Bulla Pauli V. quæ est 4. & incipit: *Decet Romanum Pontificem.* 20. Augusti 1605. fieri aliquam mentionem, quòd, cum quæreretur, an *Monasteria ante annos quadraginta edificata deberent quartam funeralium solvere.* Eminentissimi S. R. E. Cardinales, Decretorum Sacri Concilii Tridentini interpretes, consuetint, Monasteria ædificata à quadraginta annis *citra*, non teneri ad solutionem quartæ funeralium hujusmodi, si modo sint ejus Religionis, cui à sede Apostolica ante quadraginta annos indultum sit, ut eandem quartam non teneantur solvere Episcopo; sic Barbof. cit. n. 19. §. & ita; ergo etiam nec Parochiæ, si habeant privilegium, seu exemptionem: Tridentinum enim Monasteria, quæ 40. annis prius non erant fundata, consequenter nec quartam solvere solita, eximit à quarta Parochiali, quæ funeralis dicitur; ergo ab eadem non tantum Episcopo, sed etiam Parochiæ solvenda, eximuntur non tantum dicta Monasteria, eo titulo, quòd 40. annis antè non fuerint solita solvere; sed etiam titulo privilegii; nec enim obstat ea clausula Concilii, *non obstantibus*, quæ habetur in fine decreti relati num. 2440. nam Concilium loqui in præsentem de privilegiis concessis à 40. annis *citra*, & non procedere in privilegiis antiquissimis concessis per 40. annos *ante* publicationem

Concilii, refert decimum Lavor. tit. 2. c. 3. num. 183. apud Barbof. in *Trid. sess. 25. de Reform. c. 14. n. 5.*

§. 2.

Ex quibus rebus desumi debeat quarta funeralis Parochiæ præstanda?

2453 **H**Æc quæstio eas solum Ecclesias tangit, quæ nullo etiamnum jure liberantur ab onere solvendi portionem canonicam Ecclesiæ parochiali, si in ea hujus parochianus sepulturam elegit, ac tumulatus est. Ex Tridentino quidem habetur, etiam nunc solvendam integro jure, ac eadem portione, qua antè solebat; sed ex quibus rebus ea portio detrahenda sit? non specificat. Pius V. in sua constitutione, de privileg. Mendicantium non solvendi quartam, de qua num. 2442. de hoc ita loquitur: *ubi (quarta) solvi consuevit à Monasteriis Mendicantium (pura, si 40. annis ante Tridentinum eam solvere solita sint) id tantum cere, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur;* non autem de missis, seu legatis, vel aliis fratribus ipsis, seu Monialibus relictis, aut aliis quomodolibet donatis solvi debet, sicque intelligi Concilii decretum quoad quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi verò non est consuetudo solvendi quartam hujusmodi, de nullo supra scriptorum solvi debere declaramus, refert Lavor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. c. 3. num. 182. apud Barbof. in *dist. c. 13. Trid. n. 1.*

2454 Ex jure communi etiam parum colligi potest; nam frequenter agit de portione canonica *in genere*, non distinguendo, an ex iisdem decerpenda sit portio *Episcopalis, & Parochialis?* Sic c. 1. h. t. dicitur, relinquendam Ecclesiæ, in qua cœlesti pabulo refectus est, tertiam *partem sui judicii*; sed, ex quibus? nihil dicit. In c. *relatum. 2. eod.* non agitur de funerali præcisè; & quod dicitur, volentem converti in Monasterio sive in vita, sive in morte, debere *medietatem* omnium rerum, & possessionum, quas pro salute animæ suæ disponit, relinquere Ecclesiæ; ad quam pertinet, quoad portionem *Episcopalem* usu recepto contrarium haberi, ut dixi.

diximus sup. quoad *parochialem* in legatis non obtinet, ut constat ex dict. & dicendis; & sequitur ex c. *de his* relato n. 2435. In c. *cum super*. 8. h. t. fit tantum mentio quartæ de relictis Ecclesiæ sepelienti; sed nec hoc locum habet in quarta parochiali sic indefinite.

2455 In c. *In nostra*. 10. h. t. parochialis dicitur detrahenda ex oblationibus, lectis, & aliis, quæ defunctus pro anima sua in ultima dispositione reliquit, ut habetur *num.* 2437. sed hoc generale est; in Clementina, *dudum* (de qua *num.* 2438.) materia, ex qua decerpenda sit quarta, nominatur, *quidquid est de obventionibus tam funeralibus, quam quibuscumque, & quomodocumque relictis, distinctè vel indistinctè*, ad quoscunque certos ac determinatos usus, de quibus etiam canonica portio dari non consuevit, vel non debet de jure. Sed nec istud obtinet in portione *Episcopali*, ut constat ex dict. sup. nec in *parochiali*, prout demonstrat receptissima praxis ipsorum etiam Parochorum nihil exigentium ab Ecclesiis, quæ tenentur dare *quartam*, nisi ex his tantum quæ deferuntur ad Ecclesiam sepelientem occasione funeris; qualia non sunt legata, vel donata causâ mortis Ecclesiæ sepelienti; & taxam stola, sicubi usus est ultra istam aliquid relinquendi parochiæ ab alia Ecclesia ipsius parochianum sepelienti.

2456 Stando in Constitut. Pii V. de qua *num.* 2442. sequitur, *quartam* Ecclesiæ parochiali *debitam* ab aliis Ecclesiis (quæ ad eam tenentur) non esse decerpendam, *ex missis, legatis, vel aliis quomodolibet donatis*; sed tantum *de cera, & quæ in aliis partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur*, ut constat ex Bullæ verbis in *n. cit.* hæc Pii V. declaratio conformis est juri communi, ut aperte colligitur ex c. *fin. de Testam.* ibi: *de his, quæ in ornamentis, vel pro eis, seu fabrica, luminariis, anniversario, septimo, vigesimo, tricesimo die, sive aliis, ad perpetuum cultum divinum legantur Ecclesiis, vel reliquis piis locis, canonica portio* (dummodo in fraudem non fiat, ut eâ Episcopus, seu parochialis Ecclesia debeat defraudari) *deduci non debet*, quo habetur, nec in hoc aliquid derogatum illi per reductionem eius ad terminos *Conci-*

lii, cum hoc nihil aliud velit, quam solutionem *antea fieri solitam*, etiam posthac integro jure, ac eadem portione ab Ecclesiis, quæ tenentur ad quartam funeralem Parochiæ dandam; cum ergo jure communi constet *antea* non esse præstitam de his, quæ ipsum excipit; merito intelligi debet solum de cera, & iis, quæ in aliis partibus deferri contigerit, tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur; ergo non de aliis, *quæ tunc non deferuntur cum funere*; nec ea omnia, *quæ etiam tunc deferuntur*; sed tantum *quartam*, ut dictum est *num.* 2447. sequitur 2. ubi non est consuetudo solvendi quartam, nec de cera, & aliis cum funere ad sepulturam delatis, quicquam Ecclesiæ parochiali debitum esse, ut constat ex declaratione Pii V. *supr. in n. cit.* cum & hoc sit juxta terminos *Concilii*, ibi: *quæ antea solebat.*

2457 Ex dict. deducitur, quod Ecclesiæ Parochiali ab Ecclesia sepeliente in data quaestione nihil debeatur propterea, quod cadaver defuncti pertinentis ad talem parochiam, sepultum sit in alia, ubi sepeliri elegit, nisi media, tertia, vel quarta pars (juxta loci consuetudinem) ceræ, & eorum, quæ tunc, quando funus ad Ecclesiam fertur, cum eodem ad talem Ecclesiam deferuntur; & hoc tantum, ubi est consuetudo solvendi quartam; & solum ab ea Ecclesia, quæ ante Tridentinum 40. annis retro eam solvere solebant, ut dictum est, à *num.* 2440. non igitur ab his, quæ 40. annis prius, quam Tridentinum publicarentur, fundata non erant, nec etiam solvere solita, non qualicunque locorum consuetudine, sed *laudabili Fidelium devotione introductâ*; & quoniam ante, præter hæc, quæ fidelium devotio introduxit, nihil jure propter sepulturas exigere poterant parochi, ut constat ex *num.* 2450. ubi tunc illis stola, seu taxa funerum constituta est, valde probabile est, illos nihil posse jure exigere præter illam, & taxam transivisse in vicem, seu locum quartæ.

2458 Cum Regularibus exemptis, qui recitant dare quartam etiam ex cera, & reliquis, quæ ipso die sepulturæ cum funere deferuntur ad Ecclesiam sepelientem, sæpius controversiam moveant Parochi, ac etiam ab eorum Ecclesiis sibi debitam contendunt, variis nixi tum juris textibus, alla-

tis supra *n.* 2435. tum etiam variis Sacra Congregationis decisionibus, allatis etiam statutis Concilii Mediolanensis, primi, *p.* 2. *de funeribus, & exeq.* ibi: *candelæ omnes, cerei, qui intortitia vocantur, quæ circa crucem, & cadaver ad Ecclesiam deferuntur; & alia, quæ circa feretrum, ac reliquis in locis, dum divina officia in funere celebrantur, hæredum impensâ accenduntur, ita Deo oblata intelliguntur, ut ejus Ecclesie sacræ addita sint; deinde ex eod. Concil. 2. decret. 16. & 4. *p.* 2. *de funeribus,* ibi: *ne fiant pacta cum hæredibus, cenam superstitem illis restituendi.**

2459 Deinde adducitur decisio controversia hujus, ortæ inter Ecclesiam Lateranensem, & parochiam S. Eustachii Romæ; cum enim quidam ex familia Ursina, qui erat de parochia S. Eustachii, sepultus esset in Ecclesia Lateranensi, & quæstio mota esset, an funerale non factum *integrum* debeatur Ecclesie Parochiali, quando defunctus fuit sepultus in alia Ecclesia? quæ eadem quæstio etiam mota fuit inter PP. Augustinianos Romæ, & aliam Ecclesiam parochialem: in utroque casu decisum fuit *pro parochia contra Ecclesiam sepeliens*, de qua non fuit is, qui in ea sepultus est, statuendo, quod Ecclesia *non parochialis* nullum habeat jus prætendendi *funus non factum, ac ejus taxationem.* Addebatur ratio, quod Regulares *de jure communi* non habeant jus sepulturæ; sed tantum *privilegio*; privilegium autem privata Religionis, non habeat locum contra loci consuetudinem juxta Card. de Luca *de Regularib. tr. de Paroch. disc. 25.*

2460 Verum nec ista evincunt, Regulares Ordinis Mendicantium, & alios, quorum Ecclesie 40. annis ante publicationem Tridentini *quartam* parochialem de funeribus solvere non erant solita, de facto ad illâ teneri etiam ex cera, & reliquis, quæ cum funere in die sepulturæ ad Ecclesiam ejusmodi Regulariū deferuntur; ratio sumitur *ex dict. a n.* 2440. & *seqq.* quod etiam tradit Card. de Luca *l.* 14. *p.* 1. *de Regularib. discursu. i. num.* 57. ubi agens de *quarta parochiali* ait: quod, *etsi in hoc regula assistat parochio, quoties agitur de funere ejus subditi; adeo ut ad ipsum jus sepeliendi tanquam parochiale pertine-*

at: subjungit tamen statim. *nisi aliter concedant indulta Apostolica, quibus aliquæ Religiones, seu aliqua Monasteria particularia potiuntur, ut præsertim potiri videtur Religio Minorum observantium.*

Ad allatas probat. & 1. ex cit. juribus, 2461 de quibus supra, & illa jura non esse contra Regulares Ordinis Mendicantium; & eas Ecclesias, quæ 40. annis ante Trid. fundata quartam solvere non solebant; nec etiam eas, quæ tunc fundata non erant; nec demum alias, quæ specialiter exemptæ sunt indulto Pontificio, quale indultum, ut diximus, Cardinalis de Luca num. præced. in Minoribus de observantia, consequenter omnibus, qui cum eis in privilegiis communicant; nec per Tridentinum privilegiis ante illud concessis derogatum esse, constat ex *n.* 2445. Quod adducitur ex decretis triplicis Concilii Mediolanensis, non servit ad eorum intentum; & militat contra ipsos oppositè. Primo enim, quod citent *triplex* Concilium, errore non caret; nam, ut videri potest apud Joannem Cabasutium de Notitia Conciliorum S. Ecclesie c. 32. duo tantum extiterunt, non tria Concilia Mediolani, ubi agebatur solum de novis Orthodoxorum Episcoporum dubiis, & Ecclesiarum ab Arrianis clade, uti clare annotat pag. 163. citatus Author.

Deinde, esto daremus totum, quod ex 2462 illis Mediolanensibus Conciliis, seu Synodis affertur, nihil faceret pro his terris, & in ordine ad non subditos provincia illius Archiepiscopalis; cum contineant solum decreta Concilii *provincialis*, non *generalis*, quæ vim non obtinent extra provinciam; neque vim habent derogandi his, quæ Tridentini, & Pontificum posteriorum decretis constituta sunt. Demum, si rectè attendantur verba primi Concilii Mediolan. relata *num.* 2459. sunt contra ipsos; cum expressè dicant, cereos, & reliqua omnia ita intelligi Deo oblata, *ut ejus Ecclesie sacræ addita sint, ad quam ea, & cadaver deferuntur;* sed hæc deferuntur ad Ecclesiam *sepeliens*; ergo, si Ecclesia Parochialis non sit Ecclesia *sepeliens*, sed *alia*; ad hujus, non parochialis Ecclesie Sacristiam pertinebunt.

Ante respons. ad decisionem Sacrae 2463 Congregationis, de qua *n.* 2442. not. per *fun-*

funerale non factum, intelligi non factam prius à defuncto dispositionem circa funerales expensas; quo casu, si hæredes defuncti vel noluerunt, vel minus decenter, juxta statum defuncti, funus curare voluerunt, æstimari Romæ solet *quantum*, quod faciendum erat pro funere, & hoc dicitur *funerale taxatum*; sicut *funerale factum*, si ipse defunctus, ante pro funeralibus expensis, reliquit dispositionem; hanc dictorum terminorū explicationem continebat ipsa S. Congregationis impressa decisio, quam ipse legi; quo posito. R. decisionem S. Congregationis in utroque casu Romana illius controversiæ inter dictas duas Ecclesias, factam non præjudicare dictis, nec favere cismontanis Ecclesiis parochialibus, contra alias Ecclesias, quas iteratò jam diximus non teneri ad quartam, etiam intortitiorum. *Non præjudicat dictis*; quia ibi Ecclesia sepeliens contra Parochialem prætendebat *totum funerale factum*, vel *taxatum*, sub quo etiam venit *stola*, seu quod ex funeribus juxta laudabilem fidelium consuetudinem transivit *in debitum parochiæ persolvendum*, situm nempe *in certa pecuniæ summa*, juxta ordinem stolæ; hinc, ut notavimus ex c. *ad Apostolicam*, relato supra num. 2450. hoc nullatenus negari potest Ecclesiæ parochiali ab alia Ecclesia, cadaver parochiani sepeliens; unde merito, & contra Ecclesiam Lateranensem, & illos Regulares pro parochiali Ecclesia decisum est, huic, non illis Romæ deberi funerale factum, vel taxatum. *Non favet etiam Cismontanis Ecclesiis parochialibus*; quia decisio facta est *juxta usum Urbis Romanæ*, receptum ibi, inter Ecclesias parochiales, & Ecclesias sepelientes non suum parochianum; nimirum, *ut quoad intortitia fiat divisio*, & medietas maneat Ecclesiæ sepelienti; altera medietas cedat Ecclesiæ parochiali: hic autem usus non est in his partibus, cum attendi debeat locorum consuetudo, ut constat ex dictis, & in quibusdam ab Ecclesia sepeliente (non exempta ab onere solvendi parochiæ canonicam portionem funeralem) non ubique debeat medietas, vel tertia; sed tantum quarta pars, & à quibusdam Ecclesiis (de quibus à num. 2441.) nihil.

2464

Ad id, quod in num. 2459. sub finem additur, R. 1. N. quod Ecclesiæ, non paro-

chiales Regularium, non habeant *jure communi* jus sepulturæ secularium non suorum, ratio constat ex dict. à num. 2391. R. 2. dato, quod habeant *mero privilegio*, & privilegium privata Religioni concessum non præjudicet locorum consuetudini; hoc tamen non ita crudè accipiendum est; nam immunitas ab onere, solvendi portionem funeralem parochiæ, non est privilegium *privatæ* religioni, sed omnibus Ordinibus Mendicantium competens; 2. non est concessionis *privatæ*; sed Concilii generalis quoad omnes Ecclesias, quæ 40. annis ante Tridentinum fundatæ non erant; aut etiam fundatæ quidem, sed illam solvere solitæ non erant, ut jam sæpe ostensum est; 3. dispositio Concilii generalis, & privilegium in ea fundatum, derogat etiam consuetudini fundatæ *in jure communi*; at consuetudo locorum, quod *in hoc* solvatur *quarta*; in alio, *tertia*; in altero, *medietas*, est consuetudo fundata jure communi; imò ipsum debitum nunc *solvendi aliquid* Ecclesiis Curatis, *occasione funerum*, fundatur *in sola consuetudine jure communi approbata per Ecclesiam*, ut constat ex c. *ad Apostolicam*, de quo num. 2450. ergo immunitas ab onere solvendi quartam ex privilegio competens Ordinibus Mendicantium, & aliis Ecclesiis, fundata in dispositione Concilii generalis, prævalet etiam adversus talem locorum consuetudinem in jure communi fundatam; alia verò, quam Curati prætendunt, jure probata non est, nisi quæ pia fidelium devotione introducta est, ad quam observandam foret obligatio ex dict. c. *ad Apostolicam*.

ARTICULUS ULTIMUS.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

Inter casus occurrentes, de quibus subinde quæstio moveretur à Curatis, etiam ea esse potest dubitatio, an Religiosus moriens extra Monasterium, v. g. in itinere, vel in domo alicujus secularis, apud quem cum Superiorum venia versabatur, recipiens in agone sacramenta de manu Parochi loci, possit, *etiam irrequisito Parocho* deferri ad suum Monasterium, ut ibi sepeliatur? R. posse; quia quilibet Parochia-

2465